Työehdot-osasto/Ristelä

28.9.2018

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Kuulemistilaisuutenne 11.10.2018

U 78/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen kumppanuussopimuksen rahastojen ja Euroopan globalisaatiorahaston sääntelystä sekä koheesiopolitiikan uudistamisesta ohjelmakaudelle 2021 – 2027 annetuista komission ehdotuksista (koheesiopolitiikan asetuspaketti)

Yleistä

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK pitää lausuntopyynnön kattamille rahastoille esitettyjä yleisiä tavoitteita kannatettavina. Erityisesti panemme merkille, että yksi tavoitteista on sosiaalisempi Eurooppa ja erityisesti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toimeenpano. On tärkeää, että sosiaalisten oikeuksien pilarin sitoumukset otetaan läpileikkaavasti huomioon EU:n rahastojen käytössä. SAK kannattaa myös sitä, että EU:n perusoikeuskirjan tehokas soveltaminen ja täytäntöönpano on EU-rahoituksen saamisen ehto.

Rahastojen yhteys talouden eurooppalaiseen ohjausjaksoon ja maakohtaisiin suosituksiin on SAK:n mielestä ongelmallista. Erityisesti SAK vastustaa sellaista ehdollisuutta, joka hämärtää kansallisen tason vastuuta ja toimivaltaa työmarkkinoiden ja sosiaaliturvan uudistuksissa.

Euroopan sosiaalirahasto

SAK pitää tervetulleena työllisyys- ja sosiaalipolitiikan rahoituksen yksinkertaistamista uuden ESF+-rahaston alle. Myös tärkeä nuorisotyöllisyysaloite (YEI) sopii luontevasti ESF+:n piiriin. Koko sosiaalirahaston ja erikseen nuorisotyöllisyysaloitteen rahoituksen riittävyys herättää kuitenkin kysymyksiä, kun kokonaisrahoitusta ollaan leikkaamassa eikä nuorisotyöllisyysaloitteelle ole osoitettu korvamerkittyä osuutta.

SAK kannattaa valtioneuvoston tavoin sukupuolten tasa-arvon edistämistä sekä erityistoimin että sisällyttämällä sukupuolinäkökulma kaikkeen ESR+-toimintaan. Myös maahanmuuttajien kotouttamisen nykyistä vahvempi tukeminen ESR+:n kautta on kannatettavaa.

Kriittisesti SAK suhtautuu siihen, että ESR+-varat tulisi keskittää talouden eurooppalaisessa ohjausjaksossa ja maakohtaisissa suosituksissa mainittuihin haasteisiin. Maakohtaisiin suosituksiin saattaa sisältyä työmarkkinoiden ja sosiaaliturvan rakenteisiin liittyviä suosituksia, joiden käsittelemät asiat kuuluvat kansalliseen toimivaltaan. Entistä vahvempi EU:n rahastojen ehdollisuus hämärtäisi helposti toimivaltojen ja poliittisen vastuuvelvollisuuden rajoja sekä saattaisi asiattomasti puuttua myös

työmarkkinajärjestöjen sopimisen piiriin kuuluviin asioihin. Samasta syystä suhtaudumme kriittisesti myös siihen, että ESR+:n osalta edellytettäisiin koordinointia ja täydentävyyttä suhteessa uudistusten tukiohjelmaan.

Valtioneuvoston tavoin SAK pitää tärkeänä, että ESR+ asetusehdotuksessa on mukana kumppanuus työmarkkinaosapuolten kanssa. Erityisen tärkeää tämä kumppanuus on, jos rahastojen yhteyttä talouden ohjausjaksoon edellä kuvatuista ongelmista huolimatta vahvistetaan.

Myös komission esityksen kirjaus työmarkkinaosapuolten kapasiteetin vahvistamiseen varattavasta rahoituksesta on tärkeä, jotta osapuolet pystyvät kaikissa jäsenmaissa antamaan vahvan panoksen rahastojen hyödyntämiseen.

EU:n globalisaatiorahasto

EU:n globalisaatiorahasto on osoittautunut toimivaksi välineeksi, joka on mahdollistanut unionin tuen kansainväliseen kauppaan ja elinkeinorakenteen muutoksiin liittyvissä laajamittaisissa irtisanomisissa. Näin globalisaatiorahasto on täydentänyt unionin yhteistä kauppapolitiikkaa tukiessaan osaltaan työntekijöiden ja alueiden sopeutumista avoimen kansainvälisen talouden paineisiin.

Mikäli globalisaatiorahastoa aletaan käyttää entistä laajemmin myös esimerkiksi vähähiiliseen talouteen siirtymisestä, digitalisaatiosta tai automaatiosta aiheutuvien muutosten hallintaan, on syytä harkita rahaston nimen muuttamista. Rahaston käyttötarkoituksen laajenemisen ei kuitenkaan pidä johtaa siihen, että globalisaatiorahaston nykyisen kaltainen, Suomessakin hyödynnetty tuki äkillisissä rakennemuutoksissa tulisi entistä rajatummaksi. Laajempi sovellusala edellyttää myös tähänastista suurempaa rahoitusta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot kansainvälisten asioiden päällikkö Pekka Ristelä
puh. 040 546 8781
pekka.ristela@sak.fi